

Вплив геометричних параметрів ролика та кількість переходів на розподіл накопиченої пластичної деформації в поверхневому шарі при розкочуванні

Поліщук П. М.

Науковий керівник – д.т.н., професор Сивак І. О.

В роботі виконані дослідження пластичної деформації поверхневого шару в залежності від кількості переходів при розкочуванні циліндричним роликом деталей із сталі 10.

Для дослідження вимірювали експериментально розподіл мікротвердості по глибині пластично деформованого шару при одно-, дво- і п'ятикратному розкочуванні. Для переходу від мікротвердості до величини накопичення пластичної деформації будували тарувальний графік в координатах мікротвердість, інтенсивність напружень $\sigma_{\text{ш}}$, накопичена деформація $e_{\text{ш}}$.

Використовуючи тарувальний графік визначали розподіл $e_{\text{ш}}$ по глибині деформованого шару. Результати приведені на рисунку 1.

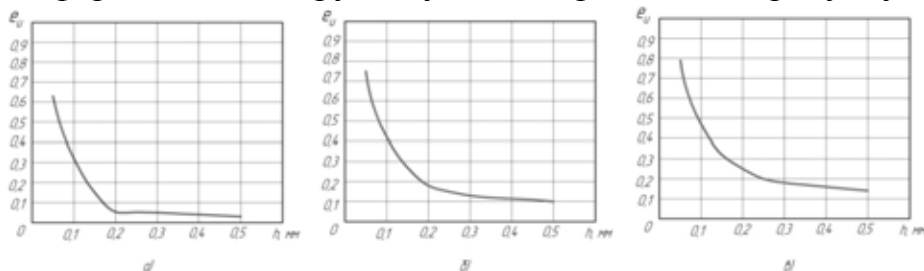

Рис. 1 – Розподіл накопиченої пластичної деформації $e_{\text{ш}}$ по глибині деформованого шару: а- однократне, б – двократне, в – п'ятикратне розкочування.

Як видно із приведених результатів, основна частина пластичної деформації поверхневого шару має місце при однократному розкочуванні, а при подальшому деформуванні в основному зростає глибина і рівномірність розподілу $e_{\text{ш}}$ по товщині пластично деформованого шару. Із аналізу залежності $\sigma_{\text{ш}}$ від $e_{\text{ш}}$ випливає, що практично найбільше зміцнення має місце при $e_{\text{ш}} \leq 0,8$. Після п'ятикратного процесу пластичної деформації величина $e_{\text{ш}} \approx 0,7$. Тому конструкцію розкатника з п'ятьма роликами можна вважати оптимальною. Залишається невирішеним питання, як впливає кількість циклів на величину і розподіл величини використаного ресурсу пластичності по глибині деформованого шару.